

ТРАМПОНОМІКА І ПРОЦЕСИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДЕЗІНТЕГРАЦІЇ В СУЧАСНОМУ СВІТОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Хватов Ю.Ю., кандидат економічних наук, доцент
Інститут міжнародних відносин
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Одним з яскравих прикладів дезінтеграційних процесів в сучасній глобальній економіці прийнято вважати зовнішньоекономічну політику нового президента США Дональда Трампа. 21 листопада 2016 року обраний президентом США Дональд Трамп оголосив, що він планує вивести США з Угоди про Транстихоокеанське партнерство і після того, як він зайняв посаду, 23 січня 2017 року президент Трамп підписав президентський меморандум про відкликання США з переговорів та Угоди про трансатлантичне партнерство. Однак ця угода ще не набрала чинності, і тому вважати вихід США з неї проявом дезінтеграції в сучасному світовому господарстві уявляється невірним. Зовсім по іншому виглядає бажання Трампа змінити і навіть скасувати Північноамериканську угоду про вільну торгівлю (НАФТА; North American Free Trade Agreement) яка діє вже понад двадцять років.

У вересні 2015 року американський бізнесмен Дональд Трамп, в інтерв'ю каналу CBS засудив Північноамериканську угоду про вільну торгівлю (НАФТА), назвавши її "найгіршою торгівельною угодою, яку коли-небудь схвалили США", і якщо він буде обраний президентом: "Ми або переглянемо її, або розірвемо". Незабаром після обрання президентом США Дональд Трамп оголосив про свій намір почати переговори про перегляд умов НАФТА. Лідери Канади і Мексики, в свою чергу, заявили про свою готовність працювати з адміністрацією Трампа, в пошуку компромісних рішень. Трамп же пригрозив вийти з угоди в разі провалу переговорів.

Чи може президент Трамп розірвати угоду? Теоретично, так. Бо в статті 2205 «НАФТА» говориться, що країна може вийти з угоди через шість місяців після повідомлення. Можливо Трампу навіть не знадобиться схвалення Конгресу. Деякі експерти посилаються на статтю 125 Закону про торгівлю від 1974 року. У ній говориться, що президент має право в односторонньому порядку вийти з усіх торгових угод. Інші експерти посилаються на Закон про реалізацію НАФТА (NAFTA's Implementation Act). Вони стверджують, що, оскільки Конгрес схвалив НАФТА, тільки він має право відкликати її.

Але чи піде Трамп на розрив угоди? Якщо Сполучені Штати вийдуть з НАФТА, інші сторони можуть зберегти угоду між собою, а це призведе до відновлення митних тарифів у торгівлі між Сполученими Штатами та Канадою, Сполученими Штатами та Мексикою. До НАФТА мексиканські тарифи на імпорту з США були на 250 відсотків вище, ніж в США, щодо мексиканського імпорту. Трамп також загрожував ввести 35-процентний тариф на мексиканський імпорту. Але за законом, без затвердження Конгресу, він зможе підвищувати тарифи лише на 15 відсотків протягом 150 днів. Сполучені Штати імпортують мексиканських товарів майже на 300 млрд. доларів. Це практично стільки ж, скільки і імпорту з Китаю. Будь-які зміни митних тарифів позначаються на кінцевій ціні таких товарів як нафта, промислові продукти, фрукти, овочі, кава і бавовна. У короткостроковій перспективі від підвищення тарифів виграють нафтові компанії США, а американські фермери зможуть відновити близько 500 тисяч робочих місць, втрачених в Каліфорнії, Нью-Йорку, Мічигані та Техасі. З іншого боку, тарифи підвищать вартість імпорту для американських споживачів, що збільшить інфляцію. Крім того, якщо Мексика повернеться до високих тарифів, які вона мала до НАФТА, то це сильно вдарить по американським виробникам яловичини, рису, соєвого борошна, кукурудзи, яблук та бобів, для яких Мексика є найбільшим закордонним ринком.

На наш погляд, рішення Дональда Трампа про вихід з угоди НАФТА приведе до серйозних дисбалансів у роботі ключових галузей промисловості США і, швидше за все, викличе юридичні протиріччя з Конгресом. Тому адміністрація Трампа докладе максимум зусиль для перегляду умов угоди НАФТА. Переговори які розпочалися 16 серпня поточного року в Вашингтоні йдуть дуже важко і поки ще не ясним залишається ключове питання: чи шукають Сполучені Штати шляхи модернізації та оновлення угоди (НАФТА), або, в політичних цілях, будуть наполягати на таких змінах, які лідери Канади і Мексики не зможуть прийняти.